ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 03.12.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

240

Vládne nariadenie
zo dňa 8. novembra 1949,
ktorým sa vykonáva poštový zákon

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 15 zákona zo dňa 7. novembra 1946, č. 222 Sb., o pošte (poštového zákona):

§ 1
Poštové zásielky

Veci uvedené v § 5, ods. 1 poštového zákona a doklady potrebné na uskutočnenie poštových úkonov v ňom vytýčených dopravuje Československá pošta, národný podnik (ďalej len „podnik“) najmä ako obyčajné listové zásielky, doporučené zásielky, cenné listy, balíky do váhy 25 kg bez udanej ceny alebo s udanou cenou, poštové poukážky, zásielky na dobierku a poštové výberky. Tieto veci a doklady sa ďalej označujú súhrnným názvom „poštové zásielky“.

§ 2
Podmienky pre používanie služieb podniku

(1) Podmienky, za ktorých možno služby podniku používať, určí v medziach tohto nariadenia poštový poriadok, ktorý vydáva podnik po schválení Ministerstvom pôšt. Ministerstvo pôšt ho schvaľuje po vypočutí Štátneho úradu plánovacieho a ministerstiev vnútorného obchodu, zahraničného obchodu, priemyslu, a pokiaľ ide o noviny, tiež informácií a osvety. Účasť ústredných úradov podľa § 4, ods. 2 nie je dotknutá.

(2) Poštový poriadok nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia v Poštovom vestníku. Jeho vydanie sa zároveň oznámi v Úradnom liste.

§ 3
Poštové poplatky

(1) Poplatky, ktoré podnik vyberá za dopravu poštových zásielok a za iné poštové úkony (poštové poplatky), určí podnik po schválení Ministerstvom pôšt. Ministerstvo pôšt schvaľuje poštové poplatky podľa všeobecných zásad platných pre cenotvornú činnosť. Poštové poplatky sa určia rovnakými sadzbami pre všetkých, ktorí služby podniku používajú.

(2) Nové poštové poplatky nadobúdajú platnosť najskôr 15 dní po vyhlásení v Úradnom liste. Zároveň sa vyhlásia v Poštovom vestníku.

(3) Poštové poplatky platia sa zpravidla pri podaní poštovej zásielky na dopravu, alebo ak ide o inú službu podniku, pri jej vyžiadaní. Ak sa nezaplatia pri podaní poštovej zásielky, môže podnik

vybrať od adresáta pri jej dodaní poplatky zvýšené, nie však vyššie než dvojnásobné. Podnik môže poštové poplatky kreditovať alebo paušalizovať.

(4) Ak sa platia poštové poplatky pri podaní poštovej zásielky, je odosielateľ povinný doplatiť poplatky, ktoré omylom neboly od neho vybrané. Poštové poplatky za zásielky pri podaní nevyplatené, dobierku a iné sumy (verejné dávky, osobitné výdavky, ktoré mal podnik so zásielkou za dopravy, a pod.), ktorými je zásielka zaťažená, je povinný zaplatiť adresát pred vydaním zásielky, ak neodmietne jej prijatie. Adresát je tiež povinný doplatiť za také zásielky poštové poplatky, dobierku a iné sumy, ktoré pri vydaní zásielky neboly známe alebo omylom neboly od neho požadované. Vo všetkých týchto prípadoch ručí však za poštové poplatky a iné sumy aj odosielateľ, ak nemohly byť vybrané od adresáta. Ustanovenia tohto odseku platia obdobne aj o poštových poplatkoch za iné poštové služby.

(5) Nároky na zaplatenie nezaplatených poštových poplatkov a iných súm (odsek 4) sa premlčia, ak ich nežiada podnik od adresáta do jedného roka od dodania poštovej zásielky alebo od odosielateľa do jedného roka od jej podania. Nezaplatené poštové poplatky a iné sumy (odsek 4) sa vymáhajú politickou exekúciou.

(6) Nárok na vrátenie preplatených poštových poplatkov a iných súm (odsek 4) treba uplatniť do jedného roka od ich zaplatenia. Podnik vráti preplatky i bez žiadosti, ak ich zistí v tej istej lehote a ak sú pri jednotlivej zásielke alebo úkone vyššie než 10 Kčs.

§ 4
Zákaz poštovej dopravy

(1) Z poštovej dopravy sú vylúčené:

a) veci, ktorých doprava sa zakazuje zákonom,

b) zásielky, ktoré svojou zovňajšou úpravou alebo obsahom smerujú proti ľudovodemokratickému zriadeniu alebo sú z hľadiska verejného záujmu inak závadné;

c) veci, ktorých doprava je nebezpečná, t.j. veci, ktoré by mohly ohroziť ľudskú bezpečnosť alebo ľudské zdravie alebo poškodiť iné veci;

d) zásielky, ktorých zovňajšok alebo zjavný obsah je urážlivý, hanlivý alebo nemravný.

(2) Osobitné ustanovenia poštového poriadku , schválené Ministerstvom pôšt po dohode s vecne príslušnými ústrednými úradmi, určia, ktoré z nebezpečných vecí [odsek 1, písm. c)] sa dopravujú podmienečne a ako sa musia príslušné zásielky upraviť z dôvodov bezpečnosti. Tieto veci sa nazývajú „veci podmienečne dopravované“. Ak je dôvodné podozrenie, že neboly zachované podmienky pre dopravu týchto vecí, môže podnik zásielky otvoriť (§ 8, ods. 4, č. 3 poštového zákona).

§ 5
Osobitné zachádzanie s poštovými zásielkami

(1) Podnik môže predať poštové zásielky, ak má dôvodnú obavu, že by sa ich obsah za dopravy skazil, alebo ak sú neodbytné.

(2) Podnik môže zničiť poštové zásielky, ak sa skazil ich obsah za dopravy alebo ak sú neodbytné a ich obsah je bezcenný.

(3) Pri otváraní poštových zásielok v prípadoch uvedených v § 8, ods. 4 poštového zákona nesmie sa ich obsah prezerať podrobnejšie, než ako to vyžaduje účel prehliadky. Pri zásielkach požívajúcich ochranu listového tajomstva musí sa urobiť opatrenie, aby toto tajomstvo nebolo porušené.

(4) Pri predaji poštových zásielok podľa ustanovenia odseku 1 treba sa starať, aby boly predané čo najvýhodnejšie, pričom však podnik nezodpovedá za dosiahnutie určitého výťažku ani za včasný predaj. Čistý výťažok z predaja poštových zásielok vydá podnik odosielateľovi; ak nemôže odosielateľa vypátrať, uschová výťažok po tri roky od prvého dňa mesiaca po predaji. Výťažok sa neúrokuje.

(5) Čistý výťažok z predaja poštových zásielok, ktorých odosielateľa nebolo možné vypátrať, ako aj peniaze obsiahnuté v neodbytných zásielkach alebo vyplatené na neodbytné poštové poukážky pripadnú podniku, ak sa neprihlási o ne odosielateľ do troch rokov od prvého dňa mesiaca po predaji alebo po zistení neodbytnosti.

§ 6
Zodpovednosť odosielateľa poštovej zásielky

(1) Odosielateľ poštovej zásielky zodpovedá podniku za všetky škody, ktoré spôsobila zásielka za poštovej dopravy svojím obsahom alebo závadnou úpravou; dôkaz o tom má vykonať podnik. Z okolnosti, že poštová zásielka bola na dopravu prijatá bez námietok, nemožno vyvodzovať, že zásielka bola bez závady.

(2) Ak utrpela poštová zásielka na svojej úprave až po prevzatí na dopravu, nestíha odosielateľa zodpovednosť podľa odseku 1.

(3) Ak uvedie odosielateľ vecí vylúčených z dopravy podľa ustanovenia § 4, ods. 1, písm. c), alebo vecí podmienečne dopravovaných (§ 4, ods. 2) podnik vedome do omylu zamlčaním alebo iným spôsobom alebo ak nezachová vedome pri zasielaní vecí podmienečne dopravovaných podmienky určené pre ich úpravu, môže mu podnik (orgán určený obdobne podľa § 10, ods. 4) uložiť zaplatenie prirážky do 1000 Kčs za každú jednotlivú poštovú zásielku; pritom sa nevylučuje odosielateľova zodpovednosť podľa odseku 1 ani jeho stíhanie podľa príslušných trestných predpisov. Nezaplatená prirážky sa vymáha politickou exekúciou.

(4) Veci (poštové zásielky), ktoré boly vylúčené z dopravy podľa ustanovení § 4, ods. 1, písm. a) až c), a za okolností spomenutých v odseku 3 i veci podmienečne dopravované (§ 4, ods. 2) prepadajú v prospech štátu. Zásielky spomenuté v § 4, ods. 1, písm. d) sa pokladajú za neodbytné.

§ 7
Rozsah zodpovednosti podniku

(1) Pri doporučenej zásielke zodpovedá podnik za stratu; výšku náhrady určí podnik po schválení Ministerstvom pôšt všeobecne jednotnou sumou bez ohľadu na hodnotu zásielky. Výška náhrady sa vyhlási v Úradnom liste a v Poštovom vestníku.

(2) Pri cennom liste a pri balíku zodpovedá podnik za stratu, úbytok a poškodenie. Nahradzuje všeobecnú (tržnú) cenu, ktorú mala zásielka v mieste a v čase podania, ale s týmto obmedzením:

a) Pri cennom liste a pri balíku s udanou cenou neuhradzuje podnik nikdy viac než udanú cenu. Ak však obsahuje taká zásielka cenné papiere alebo iné listiny, nahradzuje podnik iba náklad, ktorý je potrebný, aby boly vyhlásené za umorené alebo platne znovu obstarané alebo aby boly odstránené prekážky, ktoré pre stratu papiera alebo listiny zabraňujú vybrať pohľadávku; ak to nemožno vykonať, bez toho že by dôvod spočíval v osobe majúcej nárok na náhradu, nahradí podnik za podmienky, že sa naň prevedú prípadné práva z takého papiera (listiny), v medziach udanej ceny skutočne vzniknutú škodu, ale ak ide o cenné papiere, ktoré majú tržnú alebo kurzovú cenu, najviacej túto cenu.

b) Pri balíku bez udanej ceny neuhradzuje podnik nikdy viac než sumu, ktorú určí po schválení Ministerstvom pôšt všeobecne podľa váhy zásielky a vyhlási v Úradnom liste a v Poštovom vestníku.

(3) Pri cenných listoch a pri balíkoch zodpovedá podnik v rozsahu určenom v odseku 2 aj za škodu vzniknutú oneskorením v doprave, ktorým sa zásielka skazila alebo svoju cenu trvale úplne alebo čiastočne stratila. Na zmenu kurzu alebo obvyklej tržnej ceny sa však pri tom neberie zreteľ.

(4) Pri poštovej poukážke zodpovedá podnik za vplatené peniaze.

(5) Pri poštovej zásielke na dobierku zodpovedá podnik rovnako ako pri zásielke toho istého druhu bez dobierky. Ak nebola dobierka vybraná alebo ak bola vybraná menšou sumou, zodpovedá podnik za škodu skutočne vzniknutú, ale len do sumy, na ktorú dobierka znie; náhradu vyplatí odosielateľovi za podmienky, že postúpi podniku svoje právo proti adresátovi, vyplývajúce zo zásielky. Za vybranú dobierku zodpovedá podnik ako za peniaze pri poštovej poukážke.

(6) Pri poštovej výberke podanej doporučene zodpovedá podnik za stratu ako za doporučenú zásielku. Za vybranú pohľadávku zodpovedá podnik ako za peniaze pri poštovej poukážke.

(7) Iné než v predchádzajúcich odsekoch uvedené náhrady škody podnik neposkytuje.

§ 8
Výnimky zo zodpovednosti podniku

(1) Podnik je oslobodený od zodpovednosti podľa § 7:

a) ak zavinil škodu odosielateľ alebo adresát alebo ak vznikla škoda z povahy zasielanej veci, pričom platí domnienka, že ak mohla podľa okolností vzniknúť škoda z povahy zasielanej veci, že z nej vznikla;

b) ak bola škoda spôsobená vyššou mocou;

c) ak bola na cennom liste alebo balíku v podvodnom úmysle udaná a v konaní o náhradu škody požadovaná cena neúmerne vysoká,

d) ak ide o veci vylúčené z dopravy alebo o veci podmienečne dopravované, pri ktorých odosielateľ uviedol podnik do omylu zamlčaním alebo iným spôsobom alebo nezachoval podmienky určené pre ich úpravu;

e) ak vznikla škoda na cudzom poštovom území a ak nie je s príslušnou cudzou poštovou správou dojednané, že podnik prejíma za túto správu zodpovednosť.

(2) Ak bola na poštovej zásielke po prevzatí na dopravu zistená škoda, na ktorej vzniku nesie podnik spoluvinu, poskytuje podnik náhradu podľa miery vlastného zavinenia.

(3) Ak zodpovedá v prípade uvedenom v odseku 1, písm. e) cudzia poštová správa za poštovú zásielku, poskytne podnik odosielateľovi všetku pomoc pri uplatňovaní nároku na tejto poštovej správe.

§ 9
Zánik zodpovednosti

(1) Zodpovednosť podniku zaniká, s výnimkami uvedenými v odseku 2, ak prevzal zásielku oprávnený príjemca.

(2) Zodpovednosť podniku nezaniká:

a) ak sa zistí škoda pri otvorení zásielky podľa ustanovenia § 8, ods. 4, č. 2 poštového zákona;

b) ak zistí škodu adresát pri prejímaní cenného listu podaného otvorene;

c) ak žiada príjemca o zistenie škody na dodacom poštovom úrade v pracovných hodinách po prevzatí zásielky, a to pri cennom liste alebo balíku s udanou cenou najneskoršie v najbližší pracovný deň a pri balíku bez udanej ceny najneskoršie v najbližší tretí pracovný deň; pritom musí predložiť zásielku a preukázať, že škoda nebola zrejmá zo zovňajšej úpravy zásielky pri prevzatí a nevznikla po ňom.

§ 10
Uplatňovanie nároku na náhradu

(1) Uplatniť nárok na náhradu je oprávnený odosielateľ poštovej zásielky. Ak však prijme adresát cenný list alebo balík, pri ktorom bola zistená škoda, prislúcha nárok na náhradu jemu. Pri strate poštovej zásielky môže odosielateľ postúpiť svoj nárok na náhradu adresátovi.

(2) Nárok na náhradu treba uplatniť do jedného roka po podaní poštovej zásielky prihláškou, ktorú oprávnená osoba podá v podniku, inak nárok zanikne. Uvedená lehota sa začína dňom, ktorý nasleduje po dni podania poštovej zásielky. Ak požiada odosielateľ alebo adresát v tejto lehote na ktoromkoľvek poštovom úrade o pátranie po zásielke, spočíva lehota odo dňa podania žiadosti do dňa, keď odosielateľovi alebo adresátovi dôjde oznámenie o výsledku pátrania, počítajúc v to tento deň.

(3) Ak uplatňuje odosielateľ alebo adresát nárok na náhradu za stratenú poštovú zásielku, musí predložiť podaciu potvrdenku. Ak tak nemôže urobiť, je predpokladom nároku na náhradu, že je poštová zásielka zapísaná v dokladoch podniku alebo že sa jej podanie dokáže inak.

(4) Rozhodovať o nároku na náhradu prislúcha podnikovým orgánom, ktoré určí podnik po schválení Ministerstvom pôšt. Tieto orgány sa vyhlásia v Úradnom liste a v Poštovom vestníku.

§ 11
Záverečné ustanovenia

Vládne nariadenie zo dňa 6.decembra 1946, č. 223 Sb., ktorým sa vykonáva zákon zo dňa 7. novembra 1946, č. 222 Sb., o pošte (poštový zákon), sa zrušuje.

§ 12
Účinnosť a vykonanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister pôšt po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r. Dr. Neuman v.r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.